

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunnan kokous 7, 2/2015

Pöytäkirja

Aika 21.4.2015 klo 12:30 – 15:30

Paikka Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI), kokoushuone Puu ja Vene, 1. krs
Ratapihantie 9, Helsinki; Virtuaalihuone 7

Jakelu Neuvottelukunta, Eläinten hyvinvointikeskus

Jäsenet ja (varajäsenet)

Outi Vainio, puheenjohtaja, Helsingin yliopisto
(**Eero Lehtonen**, varapuheenjohtaja, Helsingin yliopisto)

Matti Poutanen, Turun yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Esa Hohtola, Oulun yliopisto)

Raimo Tuominen, Helsingin yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Petri Hyytiä, Helsingin yliopisto)

Kristiina Haasio, Orion Oyj: teollisuus
(Jukka Puoliväli, Charles River DRS Finland)

Ulla-Marjut Jaakkola, Turun yliopisto: eläinten hoito ja eläimille tehtävät toimenpiteet
(Iiris Kasanen, Incisor)

Hanna-Marja Voipio, Oulun yliopisto: eläinlääketieteellinen asiantuntemus
(Timo Soveri, Helsingin yliopisto)

Salla Tuomivaara, Eläinsuojeluliitto Animalia ry: vapaaehtoinen eläinsuojelutyö
(**Maria Lindqvist**, Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ry)

Tuula Heinonen, Tampereen vaihtoehtomenetelmäkeskus FICAM: vaihtoehtoiset menetelmät
(**Tiina Palomäki**, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus)

Matti Viluksela, Itä-Suomen yliopisto: vaihtoehtoiset menetelmät
(**Teija Oinonen**, Orion Oyj)

Anna Valros, Helsingin yliopisto: eläinten hyvinvointia koskeva tutkimus
(**Satu Mering**, Itä-Suomen yliopisto)

Markku Oksanen, Turun yliopisto: eläinten pidon etiikka tai yhteiskuntatieteellinen tutkimus
(Birgitta Wahlberg, Åbo Akademi)

Tapani Parviainen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI
(Hanna Rintala, Itä-Suomen aluehallintovirasto)

Jarmo Wahlfors, Opetus- ja kulttuuriministeriö

Tiina Pullola, Maa- ja metsätalousministeriö
(**Susanna Ahlström**, Maa- ja metsätalousministeriö MMM)

Sari Salminen, eläinsuojeluasiamies

Satu Raussi, Eläinten hyvinvointikeskus
Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja on ollut kommentoitavana keskustelualustalla. Hyväksyttiin.

3. Ministeriön terveiset

EU:n jäsenvaltioiden kokous oli maaliskuussa. Esillä oli erityisesti eläinten käytön tilastoinnin raportointi uudella tilastointitavalla. Kesä-heinäkuun 2015 vaihteessa kokoontuu hankearvioinnin yhtenäistämistä kehittävä työryhmä ja marraskuussa 2015 on kansallisten neuvottelukuntien puheenjohtajien kokous. Valvontaviranomaisille on luotu yhteinen keskustelualusta.

Keskustelussa todettiin, että tilastoihin tulee laskea vain toimenpiteissä käytetyt eläimet vakavuusluokittain ja uuden käyttötarkoitukseluokittelun mukaisesti. Eläin on käytetty toimenpiteessä, kun sille on aiheutunut kipua tai kärsimystä neulanpiston verran tai enemmän. Tilastoinnin muuttuminen aiheuttaa todennäköisesti muutoksia tilastoiduissa eläinten käyttömäärissä, vaikka lukumäärät eivät tosiasiaassa ole muuttunut. Aiemmassa tilastoinnissa on ollut mukana myös eläimiä, joille ei aiheutunut haittaa tutkimuksessa mukana olosta. Toimenpiteistä aiheutuneen vakavuuden arvioinnin ja luokittelun tulisi olla yhtenäistä. Euroopan komissio on julkaissut vakavuuden luokittelusta ohjeistusta ja esimerkkejä.

4. 3R-periaatteen edistäminen

3R-menettelmien käytön selvitys

Neuvottelukunta on aiemmin päättänyt selvittää, mitä 3R-menettelmiä on suomalaisessa tutkimuksessa käytössä. Ministeriö on aloittanut selvityksen tekemisen. Kokous kommentoi kyselylomake- ja lausuntopyyntöluonnoksia. Kysely tehdään webropol-kyselynä sekä suomen- että englanninkielisenä. Sihteeri ja ministeriö viimeistelevät kyselyn ja se toteutetaan kevään kuluessa. Soveltuville tieteellisille yhdistyksille lähetetään lausuntopyyntö koskien niiden näkemystä 3R-periaatteiden toteutumisesta eläinten tutkimus- tai opetusikäisessä ja yhdistysten mahdollisuutta edistää 3R-menettelmien käyttämistä. Lausunnot pyydetään kesäkuun alkuun mennessä.

Kristiina Haasio selvitti lääkkeiden kehittämiseen liittyvän tutkimuksen kehitystä. Lääkekehityksessä on siirrytty yhä enemmän muiden kuin eläinmallien käyttöön varsinkin alkuvaiheen tutkimuksessa. Eläinten käytön vähenemiseen ovat vaikuttaneet myös lääketieteellisuuden yhdistyminen konsortioiksi sekä viranomaisten aktiivisuus yhtenäisten kansainvälisten ohjeistojen kehittämisessä lääkkeiden rekisteröimiseen vaadittavan lääkkeiden turvallisuustutkimuksen osalta. Eläinkokeettomien menettelmien määrä ohjeistoissa on lisääntynyt. Eläinkokeellisen testauksen osalta ohjeistuksia on kehitetty soveltamalla parantamisen ja vähentämisen periaatteita.

Tiina Palomäki kertoi Euroopan lääkeviraston valmistelleen ja julkaiseen sivuillaan alustavan version ohjeistosta 3R-testimenettelmien lakisääteisestä hyväksynnästä ([Guideline on regulatory acceptance of 3R testing approaches](#)). Ohjeiston julkinen kommentointi on päättynyt ja lopullinen versio ohjeistosta julkaistaneen 2015 loppuun mennessä.

5. Koe-eläinten hyvinvoinnin määritelmä

Tutkimukseen tai opetukseen käytettävien eläinten hyvinvoinnin määritelmää muokataan keskustelun perusteella. Pohdittiin eläinten hyvinvoinnin yleisemmän määrittelyn tarpeellisuutta esimerkiksi tuotantoeläinten hyvinvoinnille annettuja määritelmiä käyttäen, kuten hyvinvoinnin määrittely 5 vapauden ([Five freedoms](#)) tai [Welfare Quality®](#) -kriteerien avulla. Todettiin eläinten tutkimus- tai opetuskäytön erityispiirteenä olevan, että eläimille sallitaan tehtävän isompi kirjo toimenpiteitä, joista niille voi aiheutua myös kärsimystä. Toimintaa sääntelevä lainsäädäntö toisaalta edellyttää aina vähentämään eläimen kärsimyksen mahdollisimman vähäiseksi 3R-periaatteiden soveltamisen ja eläinten käytön tarpeellisuusarvioinnin avulla.

6. Tavoitekasvatettujen koirien kotiuttaminen Helsingin yliopistossa

Koirien kotiuttaminen on sujunut hyvin ja niiden sopeutumisessa on ollut vain vähän ongelmia. Sosiaalisessa mediassa asiasta on käyty pääasiassa positiivista keskustelua. Myös jysijöitä voitaisiin kotiuttaa. Näiden suhteen olisi samalla tavalla varmistuttava siitä, että eläimet pääsevät hyviin olosuhteisiin. Kotiuttamismenettelyjen tulisi olla yhdenmukaista eri koe-eläinlaitoksilla ja Tokes voisi luoda tähän ohjeistuksen. Yksi käytännön ongelma on kotiuttamisesta aiheutuvien kustannusten kattaminen. Ohjeistuksen laatiminen otetaan seuraavan kokouksen asialistalle.

7. Muut asiat

Ei muita asioita.

8. Seuraavat kokoukset

2.6.2015

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päättää kokouksen klo 15.35.